

Dosarul nr. 3ra-788/23  
2-20140946-01-3ra-02082023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Chisilița  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

## ÎNCHEIERE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

### Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător  
Judecători

Stela Procopciuc  
Diana Stănilă  
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Proca Mihail,  
în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către  
Proca Mihail împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actului  
administrativ individual defavorabil,  
împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 10 noiembrie 2020, Mihail Proca, a înaintat acțiune împotriva Serviciului Fiscal de Stat, privind anularea deciziei nr.106/993 din 15 august 2020 emisă asupra cazului de încălcare a legislației, precum și a deciziei nr. 197 din 24 septembrie 2020 emisă pe marginea contestație.

În motivarea acțiunii înaintate, reclamantul a invocat că, conform art.10, art.11, art.21, art. 29 din Codul administrativ, proporționalitatea presupune punerea în balanță de către autoritatea publică a drepturilor persoanei și a interesului public și efectuarea unei analize între avantaje și dezavantaje în relație cu măsură oficială și scopul legitim urmărit de ea. Iar conform art.18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

A indicat reclamantul că, valoare de legitate intrinsecă a proporționalității presupune că, puterea publică nu ar trebui, păstrând echilibrul, să intervină în drepturi mai mult decât este necesar, iar din acest motiv, principiul proporționalității este adesea denumit-interdicția excesului. Iar astfel, aprecierea respectării principiului proporționalității constă dintr-un test format din patru elemente. O măsură oficială întreprinsă de autoritățile publice și instanța de judecată este

proporțională dacă: urmărește un scop legitim; este potrivită; necesară și rezonabilă. Scopul măsurii stabilește criteriul și punctul de referință pentru întrebarea dacă măsura este potrivită, necesară și proporțională pentru atingerea acestui scop. Astfel, dacă scopul în sine nu este legitim, măsura nu este deci proporțională.

A relatat reclamantul că, decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 106/993 din 15.08.2020 emisă asupra cazului de încălcare a legislației, precum și decizia nr.197 din 24.09.20 emisă pe marginea contestației contrar prevederilor art.31 și 118 alin.(1)-(3) din Codul administrativ, nu conțin nici o motivare în privința scopului legitim urmărit prin măsura din dispozitivul acesteia, dar și în privința celorlalte elemente ale proporționalității, și aceasta se datorează carenței în aprecierea faptelor și normelor de drept și lipsei de motivare a actului administrativ individual contestat. Iar Serviciul Fiscal de Stat incorect a apreciat acest element al proporționalității, eronat a stabilit faptele și pe cale de consecință, a oferit o interpretare eronată a altor elemente ce conturează conținutul principiului proporționalității. Or, o măsură întreprinsă de autoritățile publice sau instanța de judecată este întotdeauna potrivită dacă poate fi folosită pentru realizarea scopului legitim.

Astfel, reclamantul a notat că, pârâtul a omis totalmente respectarea acestui element al proporționalității. Iar din actul administrativ contestat nu rezultă motivarea caracterului necesar al măsurii întreprinse și anume aplicarea amenzii în mărime de 200 de lei. Or, o măsură oficială este necesară dacă nu există un remediu mai ușor, la fel de adecvat, care să genereze același succes cu aceeași certitudine și cu un efort relativ comparabil, adică cu un minim de intervenție. Iar măsura aleasă este necesară dacă nu există una mai ușoară care să obțină același succes cu aceeași siguranță. Cu privire la testul de rezonabilitate a măsurii, consideră că, măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproportională în raport cu scopul urmărit. Iar acest element este criteriul central al oricărui test de proporționalitate, motiv pentru care ar trebui să fie acordată o atenție deosebită, fapt neapreciat sub nici un aspect de către Serviciul Fiscal de Stat. Or, testul de rezonabilitate trebuie să fie structurat în mod clar și factual, astfel încât să nu se piardă în argument, pe când la caz, el integral lipsește, fapt ce denotă o derogare gravă de la principiul preeminenței dreptului. Iar astfel, procedura administrativă realizată în speța dedusă justiției nu îndeplinește elementele elementare ale eficienței activității administrative.

A menționat reclamantul că, în sensul enunțat, art.36 din Codul administrativ, prevede principiul supremației dreptului care constă în faptul că, instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sânt considerate valori supreme și sânt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului. Iar deciziile contestate sunt nemotivate și pe cale de consecință ilegale și din această perspectivă. Or, conform art.31 din Codul administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate. Iar conform art.118 din Codul administrativ, motivarea este o operațiune administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În

motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile- o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. Însă, la caz, decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 106/993 din 15.08.2020 și decizia nr.197 din 24.09.2020, nu sunt motivate, în sensul art. 31 din Codul administrativ.

A comunicat reclmantul că, în perioada anului 2017, a activat în calitate de procuror în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, iar prin decretul Președintelui nr.497-VIII din 29.12.2017, a fost numit în funcție de judecător, în cadrul Judecătoriei Orhei. Iar venitul total obținut în perioada anului 2017, constituie suma de 255 939,65 lei (245 034,21 lei, venit obținut din salariul de procuror și 10905,44 lei, venit de la Arensia Exploratory Medicine SRL, obținut ca urmare a participării într-un studiu clinic medical). În acest context, venitul obținut în anul 2017 a fost declarat conform declarațiilor de avere și interese personale către Autoritatea Națională de Integritate, până la data de 31.03.2018, care sunt publice și accesibile pe site-ul [www.ani.md](http://www.ani.md). Or, regimul de declarare a veniturilor, bunurilor și intereselor personale ale persoanelor cu funcție de demnitate publică (demnitari de stat - procurori, judecători), sunt reglementate printr-o lege specială, nr.1264 din 19-07-2002, privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere.

Din analiza conținutului declarațiilor depuse pe parcursul anilor 2017 - 2020, se constată că, conform declarației de avere și interese personale, depusă personal către Autoritatea Națională de Integritate, au fost respectate întru tot prevederile legale ale Legii nr.1264, și au fost declarate toate veniturile obținute în aceste perioade, inclusiv suma de 10 905,44 lei, care a fost incriminată de inspectorul DDF Rîșcani a DGAF mun. Chișinău. Or, faptul că, personal a depus declarația de avere și interese personale pentru anul 2017, la o autoritate publică Autoritatea Națională de Integritate, unde a indicat și declarat inclusiv venitul obținut de la SRL „Arensia Exploratory Medicine”, care constituie obiectul actului de control al Serviciului Fiscal de Stat, demonstrează că, nu au fost tănuite aceste venituri, și respectiv nu poate fi aplicată răspunderea pentru nedepunerea acestei declarații la Serviciul Fiscal de Stat, motiv din care, tragerea la răspundere fiscală în speță, ar fi contrară scopului legii fiscale, care urmează să poarte un caracter compensator și nu punitiv.

De asemenea, a mai invocat reclmantul că, inspectorul fiscal, incriminează nedepunerea declarației sau depunerea cu întârziere a declarației persoanei fizice, cu

privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală a/ 2017, cu suma spre plată de 1040,30 de lei, adică dedus din suma de 10905,44 de lei. Or, despre faptul că, SRL „Arensia Exploratory Medicine”, la achitarea remunerării menționate, nu a calculat și nu a reținut corect, conform prevederilor Codului Fiscal, venitul respectiv, fiind impozitat conform unei cote eronate, respectiv nu a reținut la sursă impozitul cuvenit, ceea ce a dus la necesitatea depunerii de către reclamant a declarației persoanei fizice, cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală a/2017.

Reclamantul a mai remarcat că conform prevederilor art. 92 alin. (1) din Codul fiscal, impozitul reținut conform art. 69<sup>18</sup> și art.88-91 se achită la buget de către persoana care a efectuat reținerea până la data de 25 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate plățile. Reieșind din aceste circumstanțe, și normele art.88-92 din Codul fiscal, este cert că, se exclude vinovăția reclamantului, or, Mihail Proca nu poartă răspundere pentru acțiunile și inacțiunile SRL „Arensia Exploratory Medicine”, întrucât nu a cunoscut, și nici nu putea să cunoască, care a fost modalitatea de calcul a impozitului reținut la sursa de plată de către această societate, dacă impozitarea și reținerea impozitului a fost conformă normelor fiscale sau nu, această constituind o obligație exclusivă a SRL „Arensia Exploratory Medicine”.

Totodată a opinat reclamantul că, la data de 15 august 2020, data prezentării la DDF Rîșcani a DGAF mun. Chișinău, s-a stabilit că, urmare a unor neclarități, deși a depus atât el cât și soția, cereri de scutire de la achitarea impozitului pe venit, conform informației comunicate de DDF Rîșcani a DGAF mun. Chișinău, rezultă că, acesta nu a beneficiat de aceste scutiri conform legii, respectiv, bugetul de stat, urmează să-i returneze mijloacele bănești, achitate și reținute în calitate de impozit pe venit, sume de care urma să fie scutit, deși după cum a indicat, a depus în fiecare an aceste cereri de scutire. Valoarea sumelor indicate spre restituire, constituiau, conform declarațiilor pe venit a persoanei fizice depuse și calculelor obligației fiscale pentru persoana fizică, efectuate de DDF Rîșcani a DGAF mun. Chișinău, pentru perioadele 2015-2018, aproximativ de 2 277,46 de lei (2015 - 1823,04 lei, 2016 - 151,92 lei, 2018- 302,50 lei), adică cu mult peste suma spre plată de 1 040,30 de lei, care îi este imputată lui Mihail Proca, iar astfel, tragerea la răspundere pentru pretinsa încălcare fiscală, adică pretinsa nedeclarare și neachitare a sumei de 1 040,30 de lei, în condițiile care această sumă nu mai urmează a fi achitată, dat fiind faptul că, din contra bugetul de stat urmează să-i restituie lui Mihail Proca suma de 2 277,46 de lei, este total alogică, de aceea este ilegală și abuzivă din partea DDF Rîșcani a DGAF mun. Chișinău.

Prin urmare, a relatat reclamantul că, în cadrul efectuării controlului fiscal, în urma verificării suplimentare a obligațiilor fiscale a lui Mihail Proca, nu au fost stabilite spre plată careva sume cu titlu de impozite sau taxe, ci doar amendă în mărime de 100 lei, care în sensul normei citate constituie o încălcare fiscală nesemnificativă. În acest context, sunt pertinente și aplicabile prevederile art.234 alin. (11) din Codul fiscal, conform cărora, amenda prevăzută la art.260 alin.(1) nu se aplică în cazul în care nu apar obligații suplimentare privind impozite, taxe și/sau prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. Deși, legea fiscală prevedea și alternativa organului fiscal, acesta la adoptarea deciziei a neglijat total, și prevederile art. 235 din Codul fiscal, conform

căroră, acțiunea fiscală este o măsură cu caracter punitiv și se aplică pentru a se preveni săvârșirea, de către delincvent sau de către alte persoane, a unor noi încălcări, pentru educarea lor în spiritul respectării legii. Avertizarea se aplică pentru încălcarea fiscală nesemnificativă. Pentru încălcarea fiscală poate fi aplicată sancțiunea fiscală sub formă de avertizare sau amendă. La caz sunt aplicabile și prevederile art. 16 din Codul administrativ, care stabilește dreptul discreționar al autorității publice, or, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

Consideră reclamantul că, aceste prevederi legale la fel au fost neglijate de DDF Rîșcani a DGAF mun. Chișinău, la emiterea deciziei contestate. Ori, Mihail Proca nu a cunoscut, și nici nu putea să cunoască, care a fost modalitatea de calcul a impozitului reținut la sursă de plată de către SRL „Arensia Exploratory Medicine”, dacă impozitarea și reținerea impozitului a fost conformă normelor fiscale sau nu, această constituind o obligație exclusivă a SRL „Arensia Exploratory Medicine”, care dacă își onora obligațiile fiscale, Mihail Proca nu ar fi avut din start obligația de a depune declarația respectivă. Mai mult, art.238 din Codul fiscal, stabilește că, amenda se aplică în cazurile de încălcare fiscală semnificativă. Iar la acest aspect, pe lângă jurisprudența CtEDO, urmează a se reține și practica judecătorească națională în cazuri analogice.

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Proca Mihail împotriva Serviciului Fiscal de Stat, a fost respinsă.

La 10 decembrie 2021, Mihail Proca prin intermediul avocatului Tatiana Jioară, a declarat apel nemotivat, iar în data de 21 aprilie 2022, cererea de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 16 noiembrie 2021, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii.

Prin decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Proca Mihail împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, în ședința de judecată s-a stabilit că Mihail Proca, în calitate de contribuabil, nu a prezentat Serviciului Fiscal de Stat declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pentru perioada anului 2017. Astfel, instanța de fond contrar afirmației reclamantului precum că venitul obținut în anul 2017 a fost declarat conform declarațiilor de avere și interese personale către Autoritatea Națională de Integritate, până la data de 31.03.2018, care sunt publice și accesibile pe site-ul [www.ani.md](http://www.ani.md), corect a reținut că, obligația prevăzută de art. 83 din Codul fiscal, este opozabilă subiecților *indiferent* de faptul dacă persoana a depus declarație în condițiile Legii privind declararea averii și a intereselor personale nr.133 din 17.06.2016.

Prin urmare, instanța de apel nu poate să rețină argumentul apelantului/reclamant precum că, în cadrul efectuării controlului fiscal, în urma verificării suplimentare a obligațiilor fiscale a lui Mihail Proca, nu au fost stabilite spre plată careva sume cu titlu de impozite sau taxe, ci doar amendă în mărime de 100 lei, care constituie o încălcare fiscală nesemnificativă, și respectiv, sunt pertinente și aplicabile prevederile art. 234 alin. (1<sup>a</sup>) din Codul fiscal, conform

căroră, amenda prevăzută la art.260 alin.(1) nu se aplică în cazul în care nu apar obligații suplimentare privind impozite, taxe și/sau prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.

Totodată, a fost apreciat că fiind neîntemeiat și argumentul apelantului/reclamant precum că, restanța formată la achitarea impozitului pe venit rezultă din suma venitului obținut de la SRL „Arensia Exploratory Medicine”, care era obligată să rețină la sursa de plată impozitul și taxele aferente vintului realizat. Deoarece, instanța de fond la acest capitol, contrar alegațiilor reclamantului corect a indicat prevederile art. 190 alin. (1) din Cod fiscal, care statuează că, evidența obiectelor impozabile și a obligațiilor fiscale se ține de către contribuabil de sine stătător, dacă legislația nu prevede altfel, pentru a se estima baza impozabilă, cuantumul obligațiilor fiscale calculate, modificate, stinse și restante.

A mai invocat instanța de apel că, nu poate fi acceptat nici argumentul apelantului precum că autoritatea publică pârâtă nu și-a îndeplinit obligația de a motiva decizia emisă și de a audia reclamantul în cadrul procedurii administrative, întrucât, din textul deciziei contestate rezultă motivarea succintă în fapt și motivarea în drept a soluției adoptate, totodată, motivarea completă a fost recuperată la emiterea deciziei privind soluționarea contestației, unde este descrisă procedura administrativă și sunt argumentate toate obiecțiile invocate de către Mihail Proca.

Curtea de Apel Chișinău, a conchis că, argumentele invocate de către Mihail Proca în suportul acțiunii nu sunt susceptibile să determine anularea deciziilor Serviciului Fiscal de Stat nr. 106/993 din 15 august 2020 aspra cazului de încălcare a legislației și a deciziei nr. 197 din 24 septembrie 2020 emisă pe marginea contestației. Or, Serviciul Fiscal de Stat și-a exercitat dreptul discreționar conform prevederilor art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ în limitele legale prevăzute de Codul Fiscal și conform scopului acordat prin lege, ceea ce confirmă că, de către autoritatea pârâtă a fost respectată procedura de emitere a actelor.

Astfel, instanța de apel nu poate reține argumentele apelantului Mihail Proca, deoarece acestea interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar concluzia primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material cu aprecierea juridică cuvenită a probelor. A concluzionat că prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

Consideră că, prima instanța just a stabilit circumstanțele cauzei și a aplicat normele legale, ajungând la concluzia cu privire la respingerea acțiunii, iar careva temei legal pentru casarea hotărârii nu a fost stabilit în instanța de apel. Or, simpla nemulțumire a părților de soluția adoptată de instanțele inferioare, nu poate constitui motiv de admiterea a cererii de apel, dacă nu este invocat sau dacă din conținutul apelului nu se întrezărește vreunul din temeiurile de apel expres prevăzute de lege.

La 30 martie 2023 Proca Mihail, a depus recurs nemotivat, iar la data de 10 iulie 2023 a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei instanței de apel,

prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie admisă acțiunea înaintată.

În motivarea recursului a invocat că, hotărârile instanțelor inferioare au fost emise cu aplicarea și interpretarea eronată a legii materiale, cu aprecierea eronată a probelor administrate, în lipsa unei motivări coerente și complete asupra tuturor chestiunilor importante invocate în cadrul examinării cauzei, iar concluziile expuse fiind în contradicție cu circumstanțele cauzei,

Indică recurentul că, intimatul incorect a apreciat elementul proporționalității, eronat a stabilit faptele și pe cale de consecință, a oferit o interpretare eronată a altor elemente ce conturează conținutul principiului proporționalității. Din actul administrativ contestat nu rezultă motivarea caracterului necesar al măsurii întreprinse. Astfel, o măsură oficială este necesară dacă nu există un remediu mai ușor, la fel de adecvat, care să genereze aceleași succes cu aceeași certitudine și cu un efort relativ comparabil, adică cu un minim de intervenție. Măsura aleasă este necesară dacă nu există una mai ușoară care să obțină același succes cu aceeași siguranță.

Cu privire la testul de rezonabilitate a măsurii, recurentul a menționat că, măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit. Acest element este criteriul central al oricărui test de proporționalitate, motiv pentru care ar trebui să fie acordată o atenție deosebită, fapt neapreciat sub nici un aspect de către Serviciul Fiscal de Stat. Testul de rezonabilitate trebuie să fie structurat în mod clar și factual, astfel încât să nu se piardă în argument, pe când la caz, el integral lipsește, fapt ce denotă o derogare gravă de la principiul preeminenței dreptului.

Consideră recurentul că valoarea sumelor indicate spre restituire, constituia, conform declarațiilor pe venit a persoanei fizice depuse și calculelor obligației fiscale pentru persoana fizică, efectuate de DDF Râșcani a DGAF mun. Chișinău, pentru perioadele 2015-2018, suma de 2 277,46 de lei, adică cu mult peste suma spre plată de 1 040,30 de lei, care a fost imputată recurentului. Astfel, tragerea la răspundere pentru pretinsa încălcare fiscală, adică pretinsa nedeclarare și neachitare a sumei de 1 040,30 de lei, în condițiile în care această sumă nici nu urma să fie achitată, deoarece în cadrul procedurii administrative s-a stabilit că din contra, din bugetul de stat urmează să-i fie restituit recurentului suma de 2 277,46 de lei achitată în plus, este total alogică, de aceea o consideră ilegală și abuzivă din partea DDF Râșcani a DGAF mun. Chișinău.

A remarcat, recurentul că nu a cunoscut, și nici nu putea să cunoască, care a fost modalitatea de calcul a impozitului reținut la sursa de plată de către SRL „Arsenia Exploratory Medicine”, dacă impozitarea și reținerea impozitului a fost conformă normelor fiscale sau nu, această constituind o obligație exclusivă a SRL „Arsenia Exploratory Medicine”, care dacă își onora obligațiile fiscale, recurentul nu ar fi avut din start obligația de a depune declarația respectivă.

Relatează că, controlul fiscal a fost efectuat superficial, actele emise în urma controlului nu sânt motivate, întemeindu-se doar pe percepțiile personale și subiective ale funcționarilor fiscali, în mod flagrant fiind încălcate normele imperative a legii la emiterea actelor contestate. Astfel, nu este motivată necesitatea

aplicării sancțiunii în privința recurentului, Proca Mihail, în cazul în care în urma controlului fiscal efectuat, nu au fost calculate obligații fiscale suplimentare.

Respectiv, Serviciul Fiscal de Stat ca autoritate statală urma să se conducă de principiul echității și proporționalității la emiterea actului administrativ individual defavorabil conducându-se inclusiv și de art. 11 din Codul fiscal, care stipulează că toate îndoielile apărute la aplicarea legislației fiscale se vor interpreta în favoarea contribuabilului.

Susține că toate circumstanțele enunțate, concluzionează și justifică necesitatea anulării actului administrativ individual defavorabil contestat și a deciziei pe marginea contestației, aceasta fiind singura cale de reparare a erorilor și înlăturare a abuzurilor comise de către Serviciul Fiscal de Stat în raport cu recurentul Proca Mihail.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Proca Mihail, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 01 martie 2023, care a fost expediată recurentului la data de 10 martie 2023 (f.d. 161). Astfel, la data de 30 martie 2023 recurentul a depus cerere de recurs nemotivată.

Alineatul (2) al art. 245 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 20 iulie 2023 (f.d. 165).

La data de 10 iulie 2023, Proca Mihail, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 166-175).

Astfel, recursul depus de Proca Mihail, împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 21 august 2023, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Proca Mihail, cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Proca Mihail, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate,

motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cadrul examinării cauzei și cererea de apel, care au fost analizate de către prima instanță și Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate corespunzător.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argumentate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Proca Mihail.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Proca Mihail, se declară inadmisibil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc